

PLAN ODNOWY SOŁECTWA GAWLIKI MAŁE  
stworzony z udziałem mieszkańców

*Załącznik nr 1*

*do Uchwały XXVIII/191/2016*

*Rady Gminy Wydminy*

*z dnia 18 listopada 2016 roku*

# GAWLIKI MAŁE

*Plan Odnowy*

*Sołectwa*

*Na lata 2016 – 2024*

Gawliki Małe, październik 2016 roku.

**Spis treści:**

- I. Wstęp
- II. Charakterystyka sołectwa.
- III. Inwentaryzacja zasobów.
- IV. Mocne i słabe strony. Analiza SWOT Gawliki Małe.
- V. Planowane kierunki rozwoju.
- VI. Wstęp do projektowania.
- VII. Plan rozwoju Sołectwa Gawliki Małe w Gminie Wydminy.
- VIII. Uzgodnienia i opinie do Planu.

## I. Wstęp

Niniejsze opracowanie jest wynikiem cyklu spotkań warsztatowych z mieszkańcami sołectwa. Czynny udział w jego tworzeniu brali: Krystyna i Adam Szpak, Marta Popławska, Jerzy Ordowski, Izabela Michalak i jej syn Kuba, Celina i Jerzy Kruniewicz. Celem spotkań grupy mieszkańców była diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej sołectwa oraz analiza zasobów sołectwa, przegląd mocnych i słabych stron sołectwa. Próba spojrzenia w przyszłość i stworzenie wizji rozwoju sołectwa pozostawała w centrum zainteresowania grupy warsztatowej. Ostatnim z elementów pracy warsztatowej było rozpoznanie problemów dotyczących sołectwa i jej mieszkańców. Wyznaczenie celów do realizacji, oraz sprecyzowanie pomysłów zmierzających do osiągnięcia owych celów było naczelnym zadaniem pracującego zespołu. W ten sposób został przygotowany materiał do przygotowania projektów, ich akceptacji i wdrażania w życie.

## II. Charakterystyka sołectwa

Wieś Sołecka Gawliki Małe leży we wschodniej części gminy Wydminy, graniczy z sołectwami: Wydminy, Mazuchówka, Gawliki Wielkie, Czarnówka. Od wschodu graniczy z gminą Stare Juchy. Powierzchnia sołectwa wynosi 758 ha. Sołectwo zamieszkuje 139 mieszkańców, a w skład sołectwa wchodzi również osada Gębalki. Wieś powstała około 1539 roku z dóbr ziemskich nadanych przez księcia Albrechta braciom Maciejowi Szymonowi oraz Andrzejowi Drygalskim (powierzchnia wynosiła wg. różnych danych 24 lub 27 włók). Wieś posiadała dwie równorzędne nazwy - Drygalsk (od nazwiska właścicieli) lub Mały Gawlik. Ówczesny majątek posiadał młyn, cegielnię i prawo prowadzenia wyszynku. Według dostępnych danych z lat 1905-1939 właścicielem majątku był Max Heumann, pochodzący z Królewca. Wykupując w 1905 roku gospodarstwo od Banku Rzeszy zaczął rozbudowywać gospodarstwo poprzez budowę gorzelni, stodoły drewnianej, mostu, a w końcu dworu. W miejscowości do końca II wojny światowej istniały cztery mosty na Rzece Gawlik. W tych latach miejscowość miała nazwę urzędową Klein Gablick (od 1938 roku Klein Gablicken), co nie zmienia faktu, iż przez zarówno ówczesnych jak i obecnych mieszkańców zwana jest Małym Gawlikiem. Po II wojnie światowej decyzją komisji pod przewodnictwem prof. dra Srokowskiego nastąpiło urzędowe spolszczenie nazwy miejscowości. Na przełomie XIX i XX wieku majątek Klein Gablick miał powierzchnię 758 ha. W końcu lat 30 XX wieku pracowała tu mleczarnia i suszarnia ziemniaków.

PLAN ODNOWY SOŁECTWA GAWLIKI MAŁE  
stworzony z udziałem mieszkańców

Użytki rolne zajmują około 62% powierzchni sołectwa. Grunty orne to około 40%, łąki i pastwiska zajmują około 22% powierzchni użytków rolnych. Ogrody działkowe to 1,8 ha co stanowi jedynie 0,9% powierzchni. Dominującym typem gleb są gleby V i VI klasy bonitacyjnej, niewielki udział mają gleby brunatne i kwaśne.

Lasy państwowe w sołectwie Gawliki Małe zarządzane są przez Nadleśnictwo Giżycko. Na całym terenie sołectwa tylko niewielka część, około 4 ha jest własnością prywatną. Ogółem powierzchnia gruntów leśnych wynosi 38%. Gatunki drzew jakie występują w lasach na terenie sołectwa to: sosna, świerk, brzoza, olsza, dąb, modrzew, buk, klon, jesion oraz grab w niewielkich ilościach. Lasy iglaste z całego areału leśnego to około 65%, resztę stanowią lasy mieszane. Średnia wieku drzewostanów na terenie sołectwa wynosi około 57 lat. Na terenie sołectwa niektóre tereny leśne zostały uznane za ostoję zwierzyny, a są to tereny podmokłe których powierzchnia wynosi około 15 ha. Większość powierzchni leśnej na terenie sołectwa doskonale spełniają funkcję turystyczną i rekreacyjną. Obfitość grzybów, jagód, poziomek, malin sprzyja turystyce pieszej. Na terenie sołectwa oznaczono na drogach leśnych i gminnych dwa szlaki turystyki rowerowej (niebieski i zielony).

Przez wieś przepływa Rzeka Gawlik, która łączy Jezioro Wydmińskie i Jezioro Gawlik z Jeziorem Jędzelewo w Gminie Stare Juchy. Udział wód powierzchniowych w ogólnej powierzchni sołectwa wynosi około 1,5%. Obszar sołectwa w całości znajduje się w zlewni Rzeki Gawlik. Na terenie sołectwa znajdują się dwa jeziora - Jezioro Gębałka (we wschodniej części sołectwa, w miejscowości Gębałki) o powierzchni 7 ha, oraz Jezioro Czarne (w zachodniej części sołectwa) o powierzchni 4 ha. Jezioro Gębałka siecią rowów melioracyjnych zasila dorzecze Rzeki Gawlik, a Jezioro Czarne jest jeziorem bezdopływowym. Ich charakterystykę przedstawia tabela poniżej.

Nazwa jeziora	Powierzchnia w ha	Rzędna lustra wody w m.n.p.m	Głębokości		Położenie	Dopływy
			maksymalna	średnia		
Gębałka	około 7ha	129,07	2,70	1,20	100m od osady Gębałki i 1,5 km od Gawliki Małe	Rzeka Gawlik
Czarne	około 4ha	131,9	14	4,6	1 km od wsi Gawliki Małe w kierunku Wydmin	Bezdopływowe

Poza tym do zachodniej granicy sołectwa przylega Jezioro Białe o powierzchni 7h, które jest jeziorem bezodpływowym.

Na terenie Sołectwa Gawliki Małe nie udokumentowano występowania kopalin w ilościach pozwalających na ich przemysłowe eksploataowanie. Nieopodal miejscowości Gębalki istnieje punkt eksploatacji żwiru, obecnie zamknięty. Na terenie sołectwa, w jego części północno-wschodniej, na obszarze około 20 h w latach 1946-1952 wydobywano torf. Obszar ten w obecnej chwili jest pod wodą, na którym znajdują się żeremia bobrowe i siedliska dzikiego ptactwa wodnego.

Mieszkańcy mają możliwość korzystania z:

### **Soleckie**

- Boisko sportowe;
- Park wypoczynkowy z placem zabaw dla dzieci;
- Ścieżka spacerowa nad Rzeką Gawlik.

### **Komercyjne**

- Sklep objazdowy

Głównymi ośrodkami koncentracji urządzeń obsługi ludności jest gminna miejscowość Wydminy.

Kryteria aktywności kulturowej na terenie sołectwa Gawliki Małe:

- Zespół pałacowo – dworski.
- Park przypałacowy

Przemiany społeczno-gospodarcze po roku 1989 przyczyniły się do spadku zatrudnienia w gospodarce narodowej. Po likwidacji PGR część mieszkańców straciła pracę i jedyne źródło utrzymania rodziny. Niskie wykształcenie, a często i wiek przedemerytalny utrudniało możliwość przekwalifikowania zawodowego.

Liczba bezrobotnych w sołectwie wynosi 6 osób to jest 4,32 % ogółu mieszkańców.

Ilość bezrobotnych	W tym kobiet	Pozostający bez pracy ponad 1 rok	Wiek do 30 lat
6	5	4	0

Z czego 2 bezrobotnych ma wykształcenie podstawowe, 3 zasadnicze zawodowe, a 1 wyższe.

### III. Inwentaryzacja zasobów

Na terenie sołectwa, w Gawlikach Małych, znajdują się następujące zabytki:

1. Dwór (pałac) o powierzchni 1000 m<sup>2</sup> wzniesiony w początku lat 20-tych XX wieku (na miejscu dworu spalonego w czasie I wojny światowej). Jest to dwukondygnacyjna budowla na planie prostokąta pokryta wysokim dachem czterospadowym. Od frontu duży taras wsparty na czterech kolumnach, z tyłu od strony parkowej ryzalit poprzedzony tarasem;
2. Gorzelnia z 1913 roku, czynna do połowy lat 90-tych;
3. Obora i stajnia z końca XIX wieku;
4. Lamus z początku XIX wieku;
5. Stodoła drewniana dwupoziomowa z początku XX wieku;
6. Park o powierzchni około 5 ha, będący jednocześnie pomnikiem przyrody;
7. Kurnik z końca XIX wieku
8. Dwa cmentarze z drugiej połowy XVIII wieku (użytkowane do lat 40-tych XX wieku).

W Gawlikach Małych dwukrotnie odbyły się Igrzyska Sołeckie w pięciu konkurencjach sportowych oraz wystawa fotografii amatorskiej. Głównym zadaniem Sołtysa i Rady Sołeckiej jest integracja mieszkańców Sołectwa z resztą gminy.

#### IV. Mocna i słabe strony. Analiza SWOT Gawliki Małe

<b>Mocne strony</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Aktywność mieszkańców, liczne inicjatywy zakończone sukcesem;</li><li>2. Zwarta zabudowa;</li><li>3. Posiadanie udokumentowanej historii;</li><li>4. Walory przyrodnicze;</li><li>5. Liczna grupa dzieci i młodzieży;</li><li>6. Zespół pałacowo-parkowy;</li><li>7. Ścieżka spacerowa;</li><li>8. Marka miejscowości;</li><li>9. Zadbane i czyste posesje – liczne nagrody i wyróżnienia.</li></ol>	<b>Słabe strony:</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Zły stan infrastruktury technicznej (drogi, brak kanalizacji);</li><li>2. 4500 m<sup>2</sup> dachów z eternitu;</li><li>3. Brak świetlicy;</li><li>4. Brak zaplecza turystycznego;</li><li>5. Nieprzestrzeganie przepisów utrzymania psów;</li><li>6. Słupy trakcji elektrycznej zlokalizowane bezpośrednio przy drodze.</li></ol>
<b>Szanse/okazje</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Planowanie przez Gminę Wydminy wybudowanie oczyszczalni ścieków;</li><li>2. Możliwość pozyskania środków finansowych w nowej perspektywie programowania;</li><li>3. Rozwój infrastruktury społecznej (świetlica, boisko);</li><li>4. Wypromowanie turystyki kajakowej Rzeką Gawlik i organizacja infrastruktury wokół tego przedsięwzięcia.</li></ol>	<b>Zagrożenia</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Odpływ młodych ludzi.</li></ol>

## V. Planowane kierunki rozwoju

Diagnoza aktualnej sytuacji.		Wizja stanu docelowego	
Co ją wyróżnia?	Zabytkowy zespół dworski, park wiejski, czystość w obejściach i wsi.	Co ma ją wyróżniać?	Rozwinięta oferta turystyczna, utrzymanie zabytków, utworzenie szlaku kajakowego, sklep i świetlica.
Jakie pełni funkcje?	Kulturalne, mieszkaniowo-gospodarcze	Jakie ma pełnić funkcje?	Kulturalne, usługowe, mieszkalno-gospodarcze, turystyczne.
Kim są mieszkańcy?	Pracownicy sektora publicznego i prywatnego, emeryci i renciści	Kim mają być mieszkańcy?	Wykształceni, aktywni zawodowo i społecznie, w różnych grupach zawodowych, aktywna młodzież.
Co daje utrzymanie?	W głównej mierze praca, następnie emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, pomoc społeczna.	Co ma dać utrzymanie?	Praca, działalność gospodarcza i turystyczna.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Rada Sołecka	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Rada sołecka, stowarzyszenia kulturalne, turystyka, sport.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Zebrania sołeckie, indywidualne interwencje u sołtysa i w urzędzie gminy, zebrania okresowe z udziałem władz gminy, informacje na tablicy ogłoszeń.	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Zebrania mieszkańców, spotkania rady sołeckiej, spotkania z władzami gminy, informacja na tablicy ogłoszeń.
Jak wygląda nasza wieś?	W centrum park wiejski z obeliskiem, boisko sportowe, przystanek autobusowy, czyste posesje, oświetlenie	Jak ma wyglądać nasza wieś?	W centrum park wiejski z obeliskiem, boisko sportowe, przystanek autobusowy, czyste posesje, oświetlenie



PLAN ODNOWY SOŁECTWA GAWLIKI MAŁE  
stworzony z udziałem mieszkańców

	uliczne, ścieżka spacerowa.		uliczne, ścieżka spacerowa, skanalizowanie wsi, wymiana poszycia dachów eternitowych, odnowienie elewacji budynków, remont kapitalny pałacu.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Droga gminna utwardzona, droga powiatowa, autobus 2 x dziennie.	Jakie mają być połączenia komunikacyjne.	Drogi gminne bitumiczne, autobus 2 x dziennie.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw, igrzyska sołeckie, wystawa fotografii, boisko sportowe.	Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw, igrzyska sołeckie, wystawa fotografii, boisko sportowe, świetlica wiejska, koło recytatorskie.

## VI. Wstęp do projektowania

### Problemy wsi, oraz:

1. Analiza problemu.
2. Sformułowanie celu.
3. Pomysły na rozwiązanie problemu, czyli koncepcja projektu.

### **Problem nr 1 – brak infrastruktury technicznej (drogi, kanalizacja i oczyszczalnie ścieków) i społecznej (świetlica).**

1. Analiza problemu.

Przyczyny	Skutki
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Brak środków finansowych.</li> <li>2. Odległość od Wydmin i peryferyjne położenie.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wykluczenie cyfryzacyjne.</li> <li>2. Problemy z organizacją i realizacją inicjatyw wiejskich.</li> </ol>

3. Brak gruntów własnych Gminy.	3. Brak miejsca do spotkań wiejskich. 4. Zahamowanie rozwoju turystyki. 5. Zagrożenie dla środowiska.
---------------------------------	---

2. Sformułowanie celu.

Ustalić do kogo i kiedy wystąpić z projektem w sprawie:

- a) Drogi – Gmina Wydminy, Powiat Giżycki, PROW;
- b) Oczyszczalnia ścieków - Gmina Wydminy, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, PROW;
- c) Kanalizacja - Gmina Wydminy, PROW;
- d) Energetyka – Zakład Energetyczny;
- e) Internet – operatorzy.

3. Pomysły na rozwiązanie problemu, czyli koncepcja projektu:

- a) Zabieganie w Urzędzie Gminy Wydminy o uwzględnienie w planach budżetowych Gminy inwestycji na najbliższy okres, sprawdzenie dokumentacji i planów;
- b) Wypracowanie koncepcji zorganizowania miejsca spotkań wiejskich na neutralnym gruncie. W gronie mieszkańców ustalić co konkretnie ma zostać wybudowane i gdzie, oraz należycie uzasadnić potrzebę takiej inwestycji;
- c) Oszacować przybliżoną wartość inwestycji i znaleźć źródło finansowania (Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa);
- d) Ścisła współpraca z Wójtem Gminy Wydminy w kwestii przygotowania dokumentacji.

## Problem nr 2 – „etykieta” miejscowości popegeerowskiej.

### 1. Analiza problemu.

Przyczyny	Skutki
1. Historia – były PGR; 2. Stereotypy funkcjonujące w świadomości ludzi.	1. Odływ młodych ludzi.

### 2. Sformułowanie celu.

Zmiana wizerunku sołectwa.

### 2. Pomysł na rozwiązanie problemu, czyli koncepcja projektu.

- a) Promocja sołectwa i informacja o działalności mieszkańców;
- b) Organizacja cyklicznych imprez;
- c) Zapewnienie, by najnowsza historia sołectwa była powodem do dumy poprzez organizację cyklicznych imprez oraz udział w różnych konkursach i przedsięwzięciach i charakterze lokalnym i szerszym.

## VII. Plan rozwoju Sołectwa Gawliki Małe w Gminie Wydminy

### Wizja rozwoju Sołectwa:

zrównoważony, harmonijny rozwój sołectwa Gawliki Małe w dziedzinach rolniczo – turystycznych, poprzez wykorzystanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych z ich pełnym poszanowaniem.

<b>Priorytet 1</b> Poprawa warunków życia mieszkańców.	
<b>Cel 1.</b> Budowa i modernizacja infrastruktury	<b>Cel 2.</b> Modernizacja infrastruktury społecznej

PLAN ODNOWY SOŁECTWA GAWLIKI MAŁE  
stworzony z udziałem mieszkańców

<p>technicznej (oczyszczalnia ścieków, drogi):</p> <p>1. Lobbing na rzecz wpisania tych inwestycji do planów wieloletnich Gminy Wydminy:</p> <p>a) Oczyszczalnia ścieków – koszt ok. 200 tys. zł., PROW, RPO, Gmina. Realizacja 2017-2024</p> <p>b) Drogi – koszt ok. 500 tys. zł., PROW, RPO, Gmina. Realizacja 2017-2020</p> <p>2. Powołanie grupy inicjatywnej złożonej z mieszkańców, monitorującej przebieg realizacji ustaleń i zadań – ciągłe działanie własne</p>	<p>(świetlica, boisko):</p> <p>1. Złożenie wniosku o dofinansowanie budowy świetlicy, modernizacja i utrzymanie boiska:</p> <p>a) Świetlica – koszt ok. 300 tys. zł., PROW, RPO, Gmina. Realizacja 2017-2024</p> <p>b) Boisko – koszt ok. 2 tys. zł. Fundusz sołecki. Realizacja corocznie.</p>
---	---

**Priorytet 2**

Rozwój turystyki i wypoczynku oparty o zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe wsi.

<b>Cel 1.</b>	<b>Cel 2.</b>	<b>Cel 3.</b>
<p>Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców:</p> <p>1. Organizacja imprez integracyjnych dla mieszkańców - koszt ok. 1 tys. zł. Fundusz sołecki. Realizacja corocznie.</p>	<p>Wyeksponowanie atrakcji turystycznych:</p> <p>1. Organizacja infrastruktury turystycznej wokół Rzeki Gawlik tj. ścieżka spacerowa, szlak kajakowy - koszt ok. 10 tys. zł. PROW, RPO,</p>	<p>Promocja turystyczna poprzez:</p> <p>1. Rozwijanie strony internetowej sołectwa – inicjatywa własna mieszkańców</p> <p>2. Wydanie folderu o sołectwie – koszt ok. 2 tys. zł. Fundusz sołecki. Realizacja</p>

	fundusz sołecki. Realizacja 2017.	2018.
<b>Priorytet 3</b>  Przełamanie stereotypowego spojrzenia na miejscowość popegeerowską.		
<b>Cel 1.</b>  Promocja aktywności i osiągnięć mieszkańców:  1. Organizacja konkursów międzysołeckich w miejscowości, np. igrzyska sołeckie – koszt ok. 3 tys. zł. Fundusz sołecki, Gmina. Realizacja corocznie.	<b>Cel 2.</b>  Udział w konkursach o charakterze ponadlokalnym:  1. Konkursy powiatowe – inicjatywa własna mieszkańców.  2. Konkursy wojewódzkie – inicjatywa własna mieszkańców.	

### VIII. Uzgodnienia i opinie do Planu.

<b>Organ/podmiot/instytucja</b>	<b>Data</b>	<b>Forma uzgodnienia/pieczeńć i podpis</b>
<b>Zebranie Wiejskie Sołectwa Gawliki Małe</b>		
<b>Wójt Gminy Wydminy</b>		
<b>Rada Gminy Wydminy</b>		